Johdanto lasten hyvään kohteluun Sospron lastenkodeissa

Tämä suunnitelma on laadittu yhteistyössä yksikön koko henkilöstön ja sinne sijoitettuna olevien lasten kanssa. Suunnitelma kertoo, miten tässä yksikössä tuetaan sijoitettujen lasten itsemääräämisoikeutta sekä vahvistetaan avoimuutta ja yhteisymmärrystä yhteisistä säännöistä ja yksikön toimintatavoista arjessa. Tämän suunnitelman laatimista ohjaa Sospron yhteinen Hyvää kohtelua koskeva suunnitelma ohje.

SOSPRO

Hyvää kohtelua koskeva suunnitelma (Lsl 61b§)
Sospro Takahuhti Ylätalo 1

Tervetuloa Takahuhtiin Ylätalo 1:lle!

Tämä hyvää kohtelua koskeva suunnitelma kertoo meidän toimintatavoistamme yksikössä, johon sinä olet saapunut.

Meillä asuu tällä hetkellä 15–17- vuotiaita lapsia ja olemme iloisia saadessamme sinut joukkoomme.

Hyvään kohteluun kuuluu paljon asioita, joista haluamme sinun olevan tietoinen ja joita aikuistenkin on velvollisuus noudattaa.

Meidän tarkoituksemme on tukea sinua niin, että tulet kuulluksi ja nähdyksi juuri sellaisena kuin olet. Olet arvokas ja riität juuri sellaisena kuin olet.

Sinulla on myös oikeus turvalliseen toiminta- ja kasvuympäristöön sekä ikääsi sopivaan tukeen ja valvontaan.

Arkeemme kuuluu yhteisiä aikatauluja ja tekemisiä, mutta sinulle jää myös paljon ”omaa aikaa”.

Arki ei aina ole helppoa ja kivaa, mutta lupaamme, että silloinkin sinulle järjestyy aikuisen aikaa. Yksin sinun ei tarvitse selviytyä.

Toisinaan joudumme myös asettamaan rajoituksia, jotta takaamme sekä sinulle että muille yksikössä asuville turvallisen ympäristön.

Lämpimästi tervetuloa viettämään hetki elämästäsi kanssamme!

SOSPRO

Itsemääräämisoikeutesi vahvistaminen, tukeminen ja ylläpito

”Itsemääräämisoikeus tarkoittaa yksilön oikeutta tehdä omaa elämäänsä koskevia valintoja ja päätöksiä sekä toteuttaa niitä. Itsemääräämisoikeutta ja perusoikeuksia voidaan kuitenkin rajoittaa oman ja muiden turvallisuuden takaamiseksi. ”

Meillä aikuiset huolehtivat sinun itsemääräämisoikeutesi toteutumisesta. Toimintatavoilla ja sopimuksilla ei puututa sinun perusoikeuksiisi, vaan ne ovat osa hoitoa ja huolenpitoa.

Meillä jokainen saa olla sellainen kuin on ja tulla juuri sellaiseksi kuin voi tulla. Sinua kannustetaan ja tuetaan pohtimaan elämääsi ja siinä tekemiäsi valintoja ja niistä seuranneita tapahtumia.

Tässä esimerkkejä, miten sinun itsemääräämisoikeutesi toteutuu.
Sinulla on:

- Oikeus omiin arvoihisi ja oikeus olla oma itsesi
- Oikeus ylläpitää sosiaalisia suhteita läheisiisi
- Oikeus henkilökohtaiseen viikko-ohjelmaan
- Oikeus harrastaa ja kokeilla sinua kiinnostavia harrastusmuotoja
- Oikeus sisustaa huoneesi itsellesi viihtyisäksi.
- Oikeus saada hyvää hoitoa
- Oikeus koskemattomuuteen
- Oikeus omaan käyttörahaan
- Oikeus osallisuuteen

SOSPRO

Hyvä hoito ja kasvatus

Meillä Ylätalossa halutaan turvata sinulle hyvä kasvatus sekä ikäsi ja kehitystasosi mukainen huolenpito.

Sinulla on oikeus turvalliseen, kunnioittavaan ja ymmärtäväiseen kasvuympäristöön.

Sinun yksityisyyttäsi kunnioitetaan ja sinua tuetaan kasvamaan vastuulliseen ja itsenäiseen aikuisuuteen.

Sinun mielipiteesi ja toiveesi kuullaan.

Sinulla on oikeus saada tietoa ja osallistua omien asioiden hoitamiseen.

Yksikössä sinulla on omaohjaajat, jotka ovat sinua varten ja huolehtivat asioistasi yhdessä sinun kanssasi.

Tulet kuulemaan sanonnan ”auta meitä auttamaan sinua” – toivomme sinun osallistuvan itse omaan elämääsi ja kannustamme sinua siinä.

Sinulle annetaan vastuita ja velvollisuuksia sinun ikätasosi ja yksilöllisten tarpeidesi mukaisesti.

Meillä on käytössä neljä arjen toimintakäytäntöä.

1. Takahuhdissa kunnioitamme ja arvostamme toisiamme ja osoitamme sen käyttäytymisellämme.
2. Takahuhdissa emme salli minkäänlaista väkivaltaa itseä tai toisia kohtaan.
3. Takahuhdissa emme käytä päihteitä
4. Takahuhdissa emme käy kauppaa emmekä vaihda omaisuuttamme toistemme kanssa.

SOSPRO

Nämä arjen käytänteet elävät meillä sekä sinulle nähtävänä ohjeena yksikön seinällä että säännöllisissä keskusteluissa.

Huomaathan, että käytänteet ovat tukemassa sinun ja muiden turvallisuutta, eivätkä ne ole kiusaksi keksittyjä.

Mitä ovat rajoitustoimenpiteet?

Rajoitustoimenpiteet ovat viimeisimpiä keinoja puuttua ja tarjota turvallisuutta sekä sinulle että muille kanssasi asuville.

Mikäli rajoitustoimenpiteisiin on ryhdyttävä, valitsemme keinoista aina lievimmän mahdollisen vaihtoehdon. Rajoitustoimenpide myös lopetetaan heti, kun se on mahdollista.

Rajoitustoimenpiteiden keskeisenä tavoitteena on pyrkiä turvaamaan sijaishuollon tarkoituksen toteutuminen ja samalla sinun itsesi tai toisen henkilön suojaaminen.

Luettelo yksikössä käytettävissä olevista rajoitustoimenpiteistä:

- Lsl 62 § Yhteydenpidon rajoittaminen

  Lyhytaikaisen, enintään 30 vrk kestävän rajoittamispäätöksen tekee yksikön toiminnan johtaja.

  Toiminnan johtajan poissa ollessa yhteydenpidon rajoittamista koskevan lyhytaikaisen päätöksen tekee toiminnan johtajan sijaiseksi määritelty henkilö.

- 4 c § Aineen ja esineen poisottaminen lastensuojelulaitoksessa
- Lsl 65 § Aineiden ja esineiden poisottaminen
- Lsl 66 Henkilöntarkastus
- Lsl 66 a § Henkilönkatsastus
- Lsl 67 § Omaisuuden, lähetysten ja tilojen tarkastaminen

- Lsl 69 § Liikkumisvapauden rajoittaminen
- Lsl 69 a-d § Luvatta laitoksesta poistuneen lapsen palauttaminen

Lisäksi tarvittaessa oikeutenamme on pyrkiä rauhoittamaan sinua Lsl 68 § mukaisesti Kiinnipitämällä tai sitä käyttämällä estäen Lsl 68a§:n mukaisesti sinua poistumasta yksiköstä.

Sinulla on oikeus tietää, mitä kaikki rajoitustoimenpiteet tarkoittavat ja yksikön aikuiset näistä sinulle mielellään myös kertovat.

Mikäli syystä tai toisesta johonkin rajoitustoimenpiteeseen päädytään – pääset sen aikana ja jälkeen myös arvioimaan sekä omaa että yksikön aikuisten toimintaa tilanteessa. Arviot toimitamme sinun sosiaalityöntekijällesi.

Miten yksikössä varmistetaan lasten ja aikuisten turvallisuus

Meillä toimitaan kaikkien nuorten kanssa yksilöllisesti ja ennakoiden, jotta kaikille olisi mahdollisimman selvää lähitulevaisuuden suunnitelmat.

Jokaisella lapsella ja aikuisella on oikeus niin henkiseen kuin fyysiseen koskemattomuuteen. Aikuisilla on käytössään radiopuhelimet, joilla on mahdollisuus tarvittaessa pyytää toisista yksiköistä aikuisia paikalle.

Sinun kanssasi tehtävällä tuki- ja turvallisuussuunnitelmalla pyritään miettimään yhdessä sinun kanssasi sinulle sopivia yksilöllisiä keinoja, jotta tilanteet eivät kärjisty. Haastavat tilanteet käydään aina jälkikäteen läpi kanssasi ja mietitään yhdessä, mitä tilanteessa tapahtui ja mitä voimme tehdä toisin seuraavalla kerralla. Vahvistamme ja etsimme sinussa olevia vahvuuksia ja keskitämme sekä oman, että sinun huomiosi siihen, mikä sujuu hyvin.

SOSPRO

Miten yksikössä pyritään ennaltaehkäisemään rajoitustoimenpiteiden käyttöä

Yhtenä tärkeimpänä ennaltaehkäisevänä toimena ovat yhteiset toimintatavat ja sopimukset. Sopimuksia tehdään sekä yksikön kaikkia nuoria koskien että yksilöllisesti sinun kanssasi – sinun elämääsi koskien.

Erityisen tärkeää on, että pääset tutustumaan kanssasi aikaa viettäviin aikuisiin ja annat aikuisten tutustua sinuun.

Tämä mahdollistaa luottamusta ja sitä, että tulet saamaan merkityksellisempiä vastauksia kysymyksiin, joita et vielä ole kysynyt.

Miten yksikössä käytetään rajoitustoimenpiteitä

Rajoitustoimenpiteiden käytännöstä:

- Rajoitus on sinun suojaksesi ja sitä käytettäessä huomioidaan sinun ikäsi, kehitysvaiheesi, kulttuurisi sekä uskontosi.

- Rajoitustoimenpiteelle on aina perusteltu syy ja sen valitessa aikuiset toteavat sen olevan viimeisimpiä keinoja suojata hyvinvointiasi. Rajoitus ei sisällä alistamista, kurittamista eikä muulla tavoin loukkaavaa kohtelua. Se ei myöskään koskaan ole rangaistus.

- Huomioimme sinun mielipiteesi ja sinulla on oikeus ilmaista niitä ennen rajoitustoimenpidettä, sen aikana ja myös sen jälkeen.

Rajoitustoimenpide lopetetaan heti, kun sille ei ole enää tarvetta.

SOSPRO

Miten yksikössä toimitaan rajoitustoimenpiteiden käytön jälkeen

Aikuisen on kirjattava asiakasjärjestelmä Nappulaan rajoitustoimenpide, siihen johtaneet syyt sekä sinun ja vanhempiesi mielipiteet tilanteesta.

Rajoitustoimenpiteen jälkeen sinun kanssasi keskustellaan AINA tapahtuneesta. Viimeistään tässä kohtaa varmistetaan, että ymmärsit rajoitustoimenpiteeseen johtaneet tapahtumat ja syyt aikuisen päätöksen taustalla.

Keskustelussa pohditaan yhdessä aikuisen kanssa sitä, miten jatkossa tilanteista päästäisiin ohi toisenlaisia keinoja käyttämällä ja miten aikuiset voisivat olla tulevissa tilanteissa sinulle avuksi.

Lapsen ohjaaminen muutoksenhaun ja kantelun osalta

Sinulla on oikeus hakea muutosta sinua koskeviin päätöksiin ja mahdollisuus tehdä muistutus saamastasi kohtelusta. Yhteystiedot löydät yksiköstä, keittiöikkunan seinältä. Lisäksi yksikön aikuiset auttavat sinua niin halutessasi.

Jokaisella aikuisella on velvollisuus auttaa sinua tässä prosessissa.

SOSPRO

Suunnitelman laadinta, päivittäminen ja yksikön asiakkaiden tiedottaminen

Meillä hyvää kohtelua koskevaa suunnitelmaa käydään sinun kanssasi läpi tulovaiheessa ja suunnitelman päivityksen yhteydessä saat mahdollisuuden osallistua sen tekemiseen.

Suunnitelmaa arvioidaan ja tarkistetaan vuosittain.

Vuoden 2026 yhteinen tuotos hyvää kohtelua koskevasta suunnitelmasta on runo, jonka tekemiseen kaikilla nuorilla ja yksikössä työskentelevillä aikuisilla oli mahdollisuus osallistua vastaamalla erinäisiin yksiköstä tehtyihin kysymyksiin. Vastausten jäädessä vähäsanaisiksi, kirjoitti yksi nuorista yksiköstämme runon, joka koski yksikön kulunutta kesää ja sen tunnelmia. Lisäksi seinäkoristeeksi muodostui helminauha, johon jokaisella yksikössä olevalla aikuisella ja lapsella oli mahdollisuus tehdä omanlaisensa helmi.

Runoon ja helminauhatauluun voit tutustua yksikössä.

Hyvän kohtelun suunnitelman päivitys:

Aika: 6.10.2026

Paikka: Tampereella

Hyväksyjä: Yksikönjohtaja Anne Kuusela, Ylätalo 1